

A FELSZÍN PUSZTÍTÁSA

1. A bányászat hatása a környezetre

Bányászat → **környezeti károkat okoz:**

- megváltoztatja az eredeti domborzatot
- a talajt
- a természetes növénytakarót
- a vízháztartást
- az élővilágot
- szennyezi a levegőt

Mélyművelésű bányák ↔ külszíni fejtés

Mélyművelésű bányák:

- üregek, járatok → beszakadhatnak, beomolhatnak → a felszínen is mélyedések
- meddőhányók – mesterséges hegyek, az esővíz, a szél könnyen megbontja
- víz (karsztvíz) leszivattyúzása → tönkre teszi a környék vízháztartását (pl. Bakony, Vértes)

Külszíni fejtés:

fedőrétegek eltávolítása → meddőhányók, markológépek (pl. Visonta, Bükkábrány – lignit)

2. A sebeket gyógyító rekultiváció

Rekultiváció = az eredeti(hez közeli) természeti környezet visszaállítása.

Talajtakaró, domborzat, vízrajz, növényzet

A sebek nagyon lassan gyógyulnak!

3. Az építőanyag-ipar a kőzetekre épít

Mésző:

- építőkö
- égetett mész
- oltott mész (gombaölő, fertőtlenítő hatás, gyógyszeripar, élelmiszeripar környezetvédelem és talajjavítás (savas közegek semlegesítése)
- cement – mésző, agyag, márga felhevítésével – kötőanyag a malterban, a betonban

Agyag: kiégetésével cseréptárgyak, tetőcserép, téglá

Kaolin (egy agyagásvány): a porcelán alapanyaga

Az építőanyagok **gyártása sok környezeti kárt okoz:** porszennyezés, hatalmas energiaigény.

4. Veszélyben a talaj!

Talajerózió = talajlepusztulás – a víz végzi

Lejtős területeken, ott, ahol az egybefüggő növénytakarót megbontják, kiirtják

csepperózió, felületi leöblítés, vonalas erózió

→ a humuszban leggazdagabb, A szint pusztul le elsőként → romlik a talaj termőképessége → a növényvédő szerek, műtrágyák egy része visszamarad, bemosódik → felszíni, felszín alatti vizek szennyezése

Sajátos eróziós táj alakulhat ki: **BADLAND**

A **szél** is elszállíthatja a fontos alkotóelemeket: a növénytakaró nélkül hagyott területeken.

Káros mezőgazdasági tevékenységek:

- ✓ a lejtő irányával megegyező szántás
- ✓ nehéz mezőgazdasági gépek tömörítik a talajt
- ✓ túlzott műtrágyázás, túl sok növényvédő szer
- ✓ egyéb szennyező anyagok (olaj, nehézfémek stb.)

Savas esők → a talaj savanyodása → növényzet, elsősorban a fenyőfélék pusztulása

Megelőzés:

- ❖ a lejtő irányára merőleges szántás
- ❖ teraszos földművelés
- ❖ erdősávok a szél ellen
- ❖ meszezés
- ❖ vetésforgó
- ❖ szerves eredetű trágyák
- ❖ minimalizált műtrágya- és növényvédő szer használat
- ❖ biogazdálkodás
- ❖ szakszerű, biztonságos hulladéktárolás